

# Obsah

## Studie — stati — zprávy

|                                                                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| František Kropáček                                                                                                                    |     |
| Rozvoj Technického muzea v Brně v sedmdesátých letech . . . . .                                                                       | 6   |
| Josef Čejka                                                                                                                           |     |
| Výpočetní technika — nová expozice Technického muzea v Brně . . . . .                                                                 | 25  |
| Libor Procházka                                                                                                                       |     |
| Norimberský mikroskop ve sbírkách Technického muzea v Brně . . . . .                                                                  | 39  |
| Leopold Zemene—Luboš Scháněl                                                                                                          |     |
| Možnost omezení mikrobiologické koroze exponátů v objektech technických památek . . . . .                                             | 48  |
| Zbyněk Z. Stránský                                                                                                                    |     |
| Muzejní předmět a exponát současnosti . . . . .                                                                                       | 59  |
| Pavel Adamuv                                                                                                                          |     |
| Obrábacie a tvárníce stroje českých a moravských strojární v strojárskom priemysle na Slovensku v rokoch 1918—1940 . . . . .          | 79  |
| Lubomír Bauer                                                                                                                         |     |
| K historii textilní výroby a průmyslu na Brněnsku . . . . .                                                                           | 96  |
| Jan Krumbach                                                                                                                          |     |
| Historie aeroklubu Brno . . . . .                                                                                                     | 120 |
| Jindřich Klapka                                                                                                                       |     |
| Železniční trať Brno—Líšeň . . . . .                                                                                                  | 139 |
| František Hlaváč                                                                                                                      |     |
| Nalezení, rekonstrukce a pamětní označení prvního trigonometrického bodu na území ČSSR v Brně—Soběšicích v letech 1958—1960 . . . . . | 147 |
| Karel Zdražil                                                                                                                         |     |
| K vývoji závlah v ČSSR . . . . .                                                                                                      | 159 |
| Souhrny . . . . .                                                                                                                     | 176 |

## Poznámky — zajímavosti

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Muzejní dokumentace techniky z hlediska realizace usnesení vlády ČSR č. 234/80 . . . . . | 203 |
| Spolupráce Technického muzea v Brně se zahraničními muzei v letech 1971—1981 . . . . .   | 208 |
| Přehled ediční činnosti Technického muzea v Brně v letech 1971—1981 . . . . .            | 215 |
| Chemická laboratoř v Technickém muzeu v Brně . . . . .                                   | 220 |
| Písemná pozůstalost profesora Antonína Smrčka . . . . .                                  | 223 |

|                                                                                                               |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Spolupráce Technického muzea v Brně při záchraně technické památky — parní vodárny ve Chválkovicích . . . . . | 226 |
| O upravování textilií . . . . .                                                                               | 230 |
| Atlas evropských přečerpávacích elektráren v Technickém muzeu v Brně . . . . .                                | 235 |
| Deset let „Tramvajklubu“ . . . . .                                                                            | 236 |

## Technické muzeum v Brně v letech 1978, 1979, 1980, 1981

|                                                                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Výstavy TM</b> . . . . .                                                                               | 241 |
| Průkopníci socialistické práce . . . . .                                                                  | 241 |
| 60 let československého leteckého průmyslu . . . . .                                                      | 242 |
| Mapa — obraz skutečnosti . . . . .                                                                        | 245 |
| Brněnský průmysl republiky . . . . .                                                                      | 247 |
| Technika — ekonomika — efektivnost . . . . .                                                              | 249 |
| Domácí prací stroje . . . . .                                                                             | 251 |
| <b>Semináře a konference TM</b> . . . . .                                                                 | 254 |
| Energetická rozprava 1979 — Současná situace energetického hospodářství ČSSR a jeho další vývoj . . . . . | 254 |
| Od ručního tkaní k bezlunkovým tkacím strojům . . . . .                                                   | 256 |
| Energetická rozprava 1981 — Výstavba a využití jaderných elektráren v ČSSR . . . . .                      | 258 |
| Od ručního pletení k pletařským strojům . . . . .                                                         | 260 |
| Dokumentace současnosti v metalurgické výrobě a výzkumu . . . . .                                         | 261 |
| Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami . . . . .                               | 263 |
| <b>Publikace TM</b> . . . . .                                                                             | 269 |
| Ladislav Hep—Libuše Cimalová: Z dějin vodního hospodářství města Ostravy . . . . .                        | 269 |
| František Zřídka Veselý: Počátky elektrifikace Moravy . . . . .                                           | 270 |
| Jan Krumbach: Letouny Tatra . . . . .                                                                     | 272 |
| Miroslav Berka a kol.: Větrné mlýny jako technické památky . . . . .                                      | 273 |
| Karel Kučera: Železářství mezi Velkou Bíteší a Veverskou Bítýškou . . . . .                               | 274 |
| Miroslav Pávek: Československé textilní strojírenství . . . . .                                           | 275 |
| <b>Kronika TM</b> . . . . .                                                                               | 277 |
| Technické muzeum v roce 1978 . . . . .                                                                    | 277 |
| Technické muzeum v roce 1979 . . . . .                                                                    | 283 |
| Technické muzeum v roce 1980 . . . . .                                                                    | 288 |
| Technické muzeum v roce 1981 . . . . .                                                                    | 295 |

# Содержание

## ОЧЕРКИ — СТАТЬИ — СООБЩЕНИЯ

|                                                                                                                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Франтишек Кропачек                                                                                                                                          |     |
| Развитие Технического музея в Брно в семьдесятые годы . . . . .                                                                                             | 6   |
| Йозеф Чейка                                                                                                                                                 |     |
| Вычислительная техника — новая экспозиция Технического музея в Брно . . . . .                                                                               | 25  |
| Либор Прохазка                                                                                                                                              |     |
| Нюрнбергский микроскоп в коллекциях Технического музея в Брно . . . . .                                                                                     | 39  |
| Леопольд Земене — Любош Сханел                                                                                                                              |     |
| Пособие по возможности ликвидации микробиологического нападения на экспонаты технических памятников . . . . .                                               | 48  |
| Збынек Э. Странский                                                                                                                                         |     |
| Музейный предмет и экспонат современности . . . . .                                                                                                         | 59  |
| Павел Адамув                                                                                                                                                |     |
| Обработывающие и формовочные машины чешских и моравских машиностроительных заводов в машиностроительной промышленности Словакии в 1918—1940 годах . . . . . | 79  |
| Любомир Бауэр                                                                                                                                               |     |
| Из истории текстильного производства и текстильной промышленности на территории Брненской области . . . . .                                                 | 96  |
| Ян Крумбах                                                                                                                                                  |     |
| История аэроклуба Брно . . . . .                                                                                                                            | 120 |
| Йиндржих Клапка                                                                                                                                             |     |
| Железнодорожная линия Брно — Лишень . . . . .                                                                                                               | 139 |
| Франтишек Главач                                                                                                                                            |     |
| Находка, реконструкция и памятное обозначение первой тригонометрической точки на территории ЧССР в Брно в Собешице в 1958—1960 годах . . . . .              | 147 |
| Карел Здражил                                                                                                                                               |     |
| К развитию систем орошения в Чехословакии . . . . .                                                                                                         | 159 |
| Резюме . . . . .                                                                                                                                            | 176 |

## ПРИМЕЧАНИЯ, ЛЮБОПЫТНЫЕ ФАКТЫ

|                                                                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Музейная документация техники в соответствии с реализацией постановления правительства ЧСР № 234/80 . . . . .                                  | 203 |
| Сотрудничество Технического музея в Брно с зарубежными музеями в течение 1971—1981 годов . . . . .                                             | 208 |
| Обзор издательской деятельности в Техническом музее в Брно в период гг. 1971 до 1981 . . . . .                                                 | 215 |
| Химическая лаборатория Технического музея в Брно . . . . .                                                                                     | 220 |
| Письменное наследие профессора Антонина Смрчека . . . . .                                                                                      | 223 |
| Сотрудничество Технического музея в Брно в спасательных работах технического памятника — паровой водоподъемной станции в Хвалковицах . . . . . | 226 |
| Об обработке текстильных предметов . . . . .                                                                                                   | 230 |
| Атлас европейских аккумулирующих электростанций в Техническом музее в Брно . . . . .                                                           | 235 |
| Десять лет «Трамвайклуба» . . . . .                                                                                                            | 236 |

## ТЕХНИЧЕСКИЙ МУЗЕЙ В 1978, 1979, 1980, 1981 ГОДАХ

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| <b>ВЫСТАВКИ ТЕХНИЧЕСКОГО МУЗЕЯ</b> . . . . .              | 241 |
| Новаторы социалистического труда . . . . .                | 241 |
| 60 лет чехословацкой авиационной промышленности . . . . . | 242 |
| Карта — отражение действительности . . . . .              | 245 |
| Брненская промышленность — республике . . . . .           | 247 |
| Техника, экономика, эффективность . . . . .               | 249 |
| Домашние стиральные машины . . . . .                      | 251 |

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| <b>СЕМИНАРЫ И КОНФЕРЕНЦИИ ТЕХНИЧЕСКОГО МУЗЕЯ</b> | 254 |
|--------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Энергетический трактат 1979 г. — Современное положение энергетической экономики ЧССР и ее дальнейшее развитие . . . . . | 254 |
| От ручного ткачества к бесчелночным ткацким станкам . . . . .                                                           | 256 |
| Энергетический трактат 1981 г. — Строительство и использование атомных электростанций в ЧССР . . . . .                  | 258 |
| От ручного вязания к трикотажным машинам . . . . .                                                                      | 260 |
| Документация современности в металлургической промышленности и исследованиях . . . . .                                  | 261 |
| Изучение производственных объектов и технологии археологическими методами . . . . .                                     | 263 |

|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| <b>ПУБЛИКАЦИИ ТЕХНИЧЕСКОГО МУЗЕЯ</b> | 269 |
|--------------------------------------|-----|

|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| Ладислав Геп, Либуше Цималова                                         |     |
| Из истории водного хозяйства города Острава . . . . .                 | 269 |
| Франтишек Зржидкавеселы                                               |     |
| Начало электрификации Моравии . . . . .                               | 270 |
| Ян Крумбах                                                            |     |
| Самолеты «Татра» . . . . .                                            | 272 |
| Мирослав Берка и кол.                                                 |     |
| Ветряные мельницы как технический памятник . . . . .                  | 273 |
| Карел Кучера                                                          |     |
| Черная металлургия между Велкой Битеши и Веверской Битышкой . . . . . | 274 |
| Мирослав Павек                                                        |     |
| Чехословацкое текстильное машиностроительство . . . . .               | 275 |

|                                   |     |
|-----------------------------------|-----|
| <b>ХРОНИКА ТЕХНИЧЕСКОГО МУЗЕЯ</b> | 277 |
|-----------------------------------|-----|

|                                         |     |
|-----------------------------------------|-----|
| Технический музей в 1978 году . . . . . | 277 |
| Технический музей в 1979 году . . . . . | 283 |
| Технический музей в 1980 году . . . . . | 288 |
| Технический музей в 1981 году . . . . . | 295 |

# Inhalt

## Studien — Aufsätze — Berichte

|                                                                                                                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| František Kropáček                                                                                                                                                                    |     |
| Entfaltung des Technischen Museums in den 70er Jahren . . . . .                                                                                                                       | 6   |
| Josef Čejka                                                                                                                                                                           |     |
| Rechnentechnik — eine neue Exposition des Technischen Museums Brno . . . . .                                                                                                          | 25  |
| Libor Procházka                                                                                                                                                                       |     |
| Das Nürnberger Mikroskop in den Sammlungen des Technischen Museums Brno . . . . .                                                                                                     | 39  |
| Leopold Zemene—Luboš Scháněl                                                                                                                                                          |     |
| Möglichkeit der Einschränkung mikrobiologischer Korosion in den Objekten technischer Denkmäler . . . . .                                                                              | 48  |
| Zbyněk Z. Stránský                                                                                                                                                                    |     |
| Musealer Gegenstand und Exponat der Gegenwart . . . . .                                                                                                                               | 59  |
| Pavel Adamuv                                                                                                                                                                          |     |
| Werkzeug- und Umformmaschinen tschechischer und mährischer Maschinenbaubetriebe im slowakischen Maschinenbau in den Jahren 1918—1940 . . . . .                                        | 79  |
| Lubomír Bauer                                                                                                                                                                         |     |
| Zur Geschichte der Textilproduktion und -industrie im Gebiet um Brno . . . . .                                                                                                        | 96  |
| Jan Krumbach                                                                                                                                                                          |     |
| Geschichte des Aeroklubs Brno . . . . .                                                                                                                                               | 120 |
| Jindřich Klapka                                                                                                                                                                       |     |
| Die Eisenbahnstrecke Brno-Líšeň . . . . .                                                                                                                                             | 139 |
| František Hlaváč                                                                                                                                                                      |     |
| Das Finden und die Rekonstruktion des ersten trigonometrischen Punktes auf dem Gebiet der ČSSR in Brno-Soběšice in den Jahren 1958—1960 und seine Kennzeichnung als Denkmal . . . . . | 147 |
| Karel Zdražil                                                                                                                                                                         |     |
| Zur Entwicklung der Bewässerung in Tschechoslowakei . . . . .                                                                                                                         | 159 |
| Resümee . . . . .                                                                                                                                                                     | 176 |

## Glossen — Interessantes

|                                                                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Museale Dokumentation der Technik aus der Sicht der Realisierung des Beschlusses der Regierung der ČSR Nr. 234/80 . . . . .     | 203 |
| Zusammenarbeit des Technischen Museums Brno mit ausländischen Museen in den Jahren 1971—1981 . . . . .                          | 208 |
| Übersicht der Editionstätigkeit des Technischen Museums Brno in den Jahren 1971—1981 . . . . .                                  | 215 |
| Chemisches Labor im Technischen Museum Brno . . . . .                                                                           | 220 |
| Schriftliche Hinterlassenschaft von Prof. Antonín Smrček . . . . .                                                              | 223 |
| Teilnahme des Technischen Museums Brno an der Rettung des technischen Denkmals — des Dampfwasserwerkes in Chválkovice . . . . . | 226 |

|                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------|-----|
| Über die Veredlung der Textilien . . . . .                                | 230 |
| Atlas europäischer Pumpspeicherwerke im Technischen Museum Brno . . . . . | 235 |
| 10 Jahre „Tramwayklub“ . . . . .                                          | 236 |

## Das Technische Museum in den Jahren 1978, 1979, 1980, 1981

### Ausstellungen des Technischen Museums . . . . . 241

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| Pioniere der sozialistischen Arbeit . . . . .            | 241 |
| 60 Jahre tschechoslowakische Flugzeugindustrie . . . . . | 242 |
| Die Karte — Abbild der Wirklichkeit . . . . .            | 245 |
| Die Brnoer Industrie für die Republik . . . . .          | 247 |
| Technik — Ökonomie — Effektivität . . . . .              | 249 |
| Haushaltwaschmaschinen . . . . .                         | 251 |

### Seminare und Konferenzen der Technischen museums . . . . . 254

|                                                                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Energetische Diskussion 1979 — Die gegenwärtige Situation der Energiewirtschaft der ČSSR und ihre weitere Entwicklung . . . . . | 254 |
| Vom Handweben zur Webmaschine . . . . .                                                                                         | 256 |
| Energetische Diskussion 1981 — Aufbau und Nutzung der Kernkraftwerke in der ČSSR . . . . .                                      | 258 |
| Vom Handstricken zur Strickmaschine . . . . .                                                                                   | 260 |
| Dokumentation der Gegenwart in metallurgischer Produktion und Forschung . . . . .                                               | 261 |
| Untersuchung von Produktionsstätten und Technologien mit archäologischen Methoden . . . . .                                     | 263 |

### Veröffentlichungen des Technischen Museums . . . . . 269

|                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ladislav Hep—Libuše Cimalová: Aus der Geschichte der Wasserwirtschaft der Stadt Ostrava . . . . . | 269 |
| František Zřídkašely: Die Anfänge der Elektrifizierung Mährens . . . . .                          | 270 |
| Jan Krumbach: „Tatra“ — Flugzeuge . . . . .                                                       | 272 |
| Miroslav Berka und Koll.: Windmühlen als technische Denkmäler . . . . .                           | 273 |
| Karel Kučera: Eisenhüttenwesen zwischen Velká Bíteš und Veverská Bítýška . . . . .                | 274 |
| Miroslav Pávek: Der tschechoslowakische Maschinenbau . . . . .                                    | 275 |

### Chronik des Technischen Museums . . . . . 277

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| Das Technische Museum im Jahre 1978 . . . . . | 277 |
| Das Technische Museum im Jahre 1979 . . . . . | 283 |
| Das Technische Museum im Jahre 1980 . . . . . | 288 |
| Das Technische Museum im Jahre 1981 . . . . . | 295 |

# Contents

## Studies — Articles — Reports

|                                                                                                                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| František Kropáček                                                                                                                                                 |     |
| Development of the Technical Museum in Brno in the Seventieth . . . . .                                                                                            | 6   |
| Josef Čejka                                                                                                                                                        |     |
| Computation technique — new exposition of the Technical Museum in Brno . . . . .                                                                                   | 25  |
| Libor Procházka                                                                                                                                                    |     |
| Norimberk microscope in the collections of the Technical Museum in Brno . . . . .                                                                                  | 39  |
| Leopold Zemene — Luboš Scháněl                                                                                                                                     |     |
| Contribution to the possibility of the microbiologic attack liquidation on exhibits of technical objects . . . . .                                                 | 48  |
| Zbyněk Z. Stránský                                                                                                                                                 |     |
| Museum object and exhibit of the present time . . . . .                                                                                                            | 59  |
| Pavel Adamuv                                                                                                                                                       |     |
| Machine-tools and forming machines of Czech and Moravian engineering works in the engineering industries of Slovakia in the time period from 1918 to 1940. . . . . | 79  |
| Lubomír Bauer                                                                                                                                                      |     |
| To the history of the textile production and industry in the Brno region . . . . .                                                                                 | 96  |
| Jan Krumbach                                                                                                                                                       |     |
| To the history of the aeroclub Brno . . . . .                                                                                                                      | 120 |
| Jindřich Klapka                                                                                                                                                    |     |
| Railway line Brno - Líšeň . . . . .                                                                                                                                | 139 |
| František Hlaváč                                                                                                                                                   |     |
| Discovery, reconstruction and commemorative identification of the first trigonometric point in the territory of the CSSR in Brno-Soběšice in 1958—1960. . . . .    | 147 |
| Karel Zdražil                                                                                                                                                      |     |
| To the Development of irrigation in Czechoslovakia . . . . .                                                                                                       | 159 |
| Sumaries . . . . .                                                                                                                                                 | 176 |

## Notes — Curoisities

|                                                                                                                                            |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Museum documentation of technique from the point of the realisation of the CSR Government Decree No. 234/80 . . . . .                      | 203 |
| Cooperation of the Technical Museum in Brno with the foreign Museums in the time period from 1971 to 1981 . . . . .                        | 208 |
| The review of the publication activities in the Technical Museum in Brno from 1971 to 1981 . . . . .                                       | 215 |
| Chemical laboratory in the Technical Museum in Brno . . . . .                                                                              | 220 |
| Written hereditaments of prof. Antonín Smrček . . . . .                                                                                    | 223 |
| Cooperation of the Technical Museum in Brno in recovering the technical souvenir — the steam operated water works in Chválkovice . . . . . | 226 |

|                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Dressing the textiles . . . . .                                                         | 230 |
| Atlas of European pumped-storage power plants in the Technical Museum in Brno . . . . . | 235 |
| Ten years of the „Street-car Club“. . . . .                                             | 236 |

## Technical Museum in 1978, 1979, 1980, 1981

### Exhibitions of the Technical Museum . . . . . 241

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| Pioneers of the socialist work . . . . .                 | 241 |
| 60 years of the Czechoslovak Aircraft Industry . . . . . | 242 |
| A map — a picture of reality . . . . .                   | 245 |
| Brno industries to the Republic . . . . .                | 247 |
| Technique — Economy — Efficiency . . . . .               | 249 |
| Household washing machines . . . . .                     | 251 |

### Courses and Conferences of the Technical Museum . . . . . 254

|                                                                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Power-systems discussion 1979 — Present situation of the CSSR power-system economy and its further development . . . . . | 254 |
| From the hand weaving to the shuttleless weaving machines . . . . .                                                      | 256 |
| Power-systems discussion 1981—Construction and utilisation of nuclear power plants in the CSSR . . . . .                 | 258 |
| From the hand weaving to the weaving machines . . . . .                                                                  | 260 |
| Documentation of the present state in the metallurgical production and research . . . . .                                | 261 |
| Investigations of production objects and technologies by means of archeological methods . . . . .                        | 263 |

### Publications of the Technical Museum . . . . . 269

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| Ladislav Hep — Libuše Címalová                                   |     |
| From the history of the town Ostrava Water System . . . . .      | 269 |
| František Zřídkařský                                             |     |
| Beginnings of Morava Electrification . . . . .                   | 270 |
| Jan Krumbach                                                     |     |
| TATRA Aircrafts . . . . .                                        | 272 |
| Miroslav Berka et. al.                                           |     |
| Wind mills as technical monuments . . . . .                      | 273 |
| Karel Kučera                                                     |     |
| Iron industry between Velká Bíteš and Veverská Bítýška . . . . . | 274 |
| Miroslav Pávek                                                   |     |
| Czechoslovak textile industry . . . . .                          | 275 |

### Cronicle of the Technical Museum . . . . . 277

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| Technical Museum in 1978 . . . . . | 277 |
| Technical Museum in 1979 . . . . . | 283 |
| Technical Museum in 1980 . . . . . | 288 |
| Technical Museum in 1981 . . . . . | 295 |

# Table des matières

## Etudes — Essais — Informations

|                                                                                                                                                                                             |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| František Kropáček                                                                                                                                                                          |     |
| Le développement du Musée technique de Brno dans les années soixante-dix . . . . .                                                                                                          | 6   |
| Josef Čejka                                                                                                                                                                                 |     |
| Les machines calculatrices — une nouvelle exposition permanente du Musée technique de Brno . . . . .                                                                                        | 25  |
| Libor Procházka                                                                                                                                                                             |     |
| Un microscope de Nuremberg dans les collections du Musée technique de Brno . . . . .                                                                                                        | 39  |
| Leopold Zemene — Luboš Scháněl                                                                                                                                                              |     |
| La possibilité de limiter la corrosion microbiologique dans les bâtiments des monuments techniques . . . . .                                                                                | 48  |
| Zbyněk Z. Stránský                                                                                                                                                                          |     |
| Objet muséal et objet exposé du présent . . . . .                                                                                                                                           | 59  |
| Pavel Adamuv                                                                                                                                                                                |     |
| Les machines-outils et les machines de formage de provenance tchèque et morave dans l'industrie mécanique en Slovaquie dans les années 1918—1940 . . . . .                                  | 79  |
| Lubomír Bauer                                                                                                                                                                               |     |
| Sur l'histoire de la production et de l'industrie textiles dans la région de Brno . . . . .                                                                                                 | 96  |
| Jan Krumbach                                                                                                                                                                                |     |
| Histoire du Club d'aviation de Brno . . . . .                                                                                                                                               | 120 |
| Jindřich Klapka                                                                                                                                                                             |     |
| Le chemin de fer Brno — Líšeň . . . . .                                                                                                                                                     | 139 |
| František Hlaváč                                                                                                                                                                            |     |
| La découverte, la reconstruction et l'indication commémorative du premier point trigonométrique sur le territoire de la Tchécoslovaquie, à Brno-Soběšice dans les années 1958—1960. . . . . | 147 |
| Karel Zdražil                                                                                                                                                                               |     |
| Sur l'évolution des irrigations en Tchécoslovaquie . . . . .                                                                                                                                | 159 |
| Résumés . . . . .                                                                                                                                                                           | 176 |

## Notes — Faits intéressants

|                                                                                                                                                               |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| La documentation muséale des techniques au point de vue de la réalisation de l'arrêté du gouvernement de la République socialiste tchèque no 234/80 . . . . . | 203 |
| La coopération du Musée technique de Brno avec les musées étrangers dans les années 1971—1981 . . . . .                                                       | 208 |
| Aperçu de l'activité d'édition au Musée technique de Brno dans les années 1971—1981 . . . . .                                                                 | 215 |
| Laboratoire chimique au Musée technique de Brno . . . . .                                                                                                     | 220 |
| La succession écrite du professeur Antonín Smrček . . . . .                                                                                                   | 223 |

|                                                                                                                                                      |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| La coopération du Musée technique de Brno dans la préservation d'un monument technique — la station de prise d'eau à vapeur de Chválkovice . . . . . | 226 |
| Sur l'apprêt des textiles . . . . .                                                                                                                  | 230 |
| Un atlas de centrales d'accumulation par pompage en Europe au Musée technique de Brno . . . . .                                                      | 235 |
| Dix années du „Tramwayclub“ . . . . .                                                                                                                | 236 |

## **Le Musée Technique de Brno dans les années 1978, 1979, 1980, 1981**

|                                                                |            |
|----------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Expositions du Musée technique . . . . .</b>                | <b>241</b> |
| Les pionniers du travail socialiste . . . . .                  | 241        |
| 60 années de l'industrie aéronautique tchécoslovaque . . . . . | 242        |
| La carte — une image de la réalité . . . . .                   | 245        |
| L'industrie de Brno pour la république . . . . .               | 247        |
| Technique — économie — efficacité . . . . .                    | 249        |
| Machines à laver de ménage . . . . .                           | 251        |

## **Séminaires et conférences du Musée technique . . . . . 254**

|                                                                                                                                            |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Discussion sur les énergies 1979 — La situation actuelle de l'économie énergétique de la Tchécoslovaquie et son évolution future . . . . . | 254 |
| Du tissage à la main au métier sans navette . . . . .                                                                                      | 256 |
| Discussion sur les énergies 1981— L'édification et l'exploitation des centrales électronucléaires en Tchécoslovaquie . . . . .             | 258 |
| Du tricotage à la main aux machines à tricoter . . . . .                                                                                   | 260 |
| La recherche des installations industrielles et des technologies par les méthodes archéologiques . . . . .                                 | 261 |

## **Publications du Musée technique . . . . . 263**

|                                                                                                          |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ladislav Hep — Libuše Cimalová: Sur l'histoire de l'aménagement des eaux de la ville d'Ostrava . . . . . | 269 |
| František Zřídkašely: Les débuts de l'électrification de la Moravie . . . . .                            | 270 |
| Jan Krumbach: Les avions Tatra . . . . .                                                                 | 272 |
| Miroslav Berka et col.: Les moulins à vent comme monuments techniques . . . . .                          | 273 |
| Karel Kučera: La sidérurgie entre Velká Bíteš et Veverská Bítýška . . . . .                              | 274 |
| Miroslav Pávek: La mécanique textile tchécoslovaque . . . . .                                            | 275 |

## **Chronique du Musée technique . . . . . 277**

|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| Le Musée technique en 1978 . . . . . | 277 |
| Le Musée technique en 1979 . . . . . | 283 |
| Le Musée technique en 1980 . . . . . | 288 |
| Le Musée technique en 1981 . . . . . | 295 |